

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/19/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814203747
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Brixiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814203747.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: CD A., s.r.o., Y. věžňů XXXX/XX, V. R., XXX XX Y. 1, Česká republika, S. XXX XX XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Z. Y., s.r.o., H. 4, XXX XX P., IČO XX XXX XXX, proti žalovanému: J. T., nar. X.X.IXXX, V. XXX, XXX XX E., o zaplatenie 106,00 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 22.8.2014 č.k. 10C/90/2014-29 a o čiastočnom späťvzati návrhu vo veci takto

rozhodol:

Súd pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu žalobcu vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku, rozsudok v tejto časti zrušuje a konanie zastavuje.

V prevyšujúcej časti zrušuje rozsudok súdu prvého stupňa a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 106,00 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 106,00 eur od 7.4.2011 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy zo sumy 106,00 eur od 21.6.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy vo výške 0,35 eur, náhradu trov konania vo výške súdneho poplatku 16,50 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 59,14 eur.

Žalobca poukázal na to, že ako indosatár je nadobúdateľ všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný 23.3.2010 na zmenkovú sumu 106,00 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 7.4.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 7.4.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,00 eur na zmenkovú sumu a 0,00 eur na úroky. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa článku 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému do troch dní uhradiť žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Nežiadal nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovaným zo dňa 23.3.2010 na zmenkovú sumu 106,00 eur.

Na výzvu súdu, aby žalobca predložil zmluvu o úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, žalobca uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky a zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto neostáva z jeho strany, čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo preložiť. Nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku.

Žalovaný v súlade s článkom 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorý sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ďalej len nariadenia č. 861/2007, nedoručil súdu odpoveď na tlačivo C a pripojenú žalobu.

Súd vykonal dôkazy v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 9 ods. 1 až 3 nariadenia č. 861/2007 a to oboznámením sa so Zmenkou zo dňa 23.3.2010, ako aj so Zmluvou o úvere zo dňa 23.3.2010 uzavretou medzi predchodcom žalobcu Y. s.r.o. P. a žalovaným vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru pripojením fotokópie zo spisu Okresného súdu Rožňava 10Er/1 153/2010.

Z originálu zmenky predloženej žalobcom vyplýva, že listina je označená ako zmenka, vystavená v Rožňave dňa 23.3.2010 s textom: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad Y. s.r.o. IČQ:XXXXXXXX, Y. XX, XXXXX P., zapísaná v obchodnom registri OS Bratislava I, oddiel s.r.o., vložka č. XXXXX/B“. Do zmenky bola vpísaná suma 106,00 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 7.4.2011. Zo zmenky ďalej vyplýva, že je splatné: Y. s.r.o., Y. XX, XXXXX P. „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Vystaviteľom bol žalovaný k číslu zmluvy XXXXXXXX. Na rube zmenky je uvedené: namiesto nás na rad CD A. s.r.o., K červenému dvoru XXXX/XXa, XXX XX Y., Česká republika, IČO: XXXXXXXX, Y. s.r.o., J. Z., konateľ a nečitateľný podpis.

Zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXX uzavretej medzi Y. s.r.o. P., IČO: XXXXXXXX a žalovaným dňa 23.3.2010 vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 150,00 eur a žalovaný sa zaväzuje zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 102,00 eur, spolu 252,00 eur v 6 mesačných splátkach po 42,00 eur počnúc od 1.5.2010. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN. V článku 11 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je konštatované, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy a zmluvy o úvere. V článku 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedená dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradil včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradil len časť splátok, alebo neuhradil včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma "bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná a preto ju zamietol.

Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR.

Súd v prvom rade posúdil platnosť zmenky z hľadiska jej formálnych náležitostí vyžadovaných zákonom č. 191/1950 Sb. - Zákon zmenkový a šekový. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou, ktorá je upravená v článku 1 druhej časti zákona č. 191/1950 Sb.

Súd dospel k záveru, že predložená zmenka žalobcom nemala náležitosti podľa § 33 ods. 1 zákona 191/1950 Sb., a preto je v zmysle odseku 2 citovaného paragrafu neplatná. Preto žalobu zamietol.

Súd zároveň posúdil uplatnený nárok aj v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľov z dôvodu, že predložená zmenka bola vystavená ako súčasť zmluvy o úvere uzavretou medzi právny predchodcom žalobcu a žalovaným.

Súd v konaniach o právach z indosovanej zmenky v zásade neskúma kauzu pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla (najmä § 495 Občianskeho zákonníka a § 17 zákona 191/1950 Sb.). Právna konštrukcia indosácie zmenky s využitím tretej osoby (indosatára) umožňuje od žalovaného ako spotrebiteľa vymôcť jednak plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v rozpore s povinnosťou poskytovateľa úveru uvádzať v zmluvách ročnú úrokovú sadzbu a RPMN.

Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, avšak táto formálnosť samotná by nemala vychyľovať práva zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo zúčastnených strán. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú formálne v právne rovnocennom postavení, avšak faktická situácia môže byť odlišná. Navyše dochádza k situácii, že zmenka je využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie právne povedomie (spotrebiteľ), čo pre nich môže mať celkom fatálne dôsledky v podobne vzniku dlhovej špirály (IV. US 457/10 Ústavného súdu CZ).

Nie je možné totiž prehliadať možné zneužitie zmenkového inštitútu v neprospech jednej zmluvnej strany. Keďže zmenka bola vystavená žalovaným v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere, súd ex offio preskúmal zmluvné podmienky a dospel k záveru, že v oboznamovanej zmluve sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky v časti vyplňacieho práva zmenky a preto bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná zmenka.

Súd v danom prípade postupoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka a z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernicou 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, smernicou 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu.

Dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, teda jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. K samotnému vyplneniu zmenky teda veriteľ ako remitent pristúpil až v príčinnej súvislosti so zosplatnením celého dlhu, pričom k zosplatneniu dlhu došlo z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov zo strany spotrebiteľa. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky súd považuje za podmienku, ktorá je v zmysle čl. 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) smernice 93/13/EHS výslovne nekalá, nakoľko ide o podmienku, ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne.

Zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky súd považuje za také dojednanie, ktoré umožňuje v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve. Podľa § 54 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne, čo je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Svojou podstatou ide teda o sankčné plnenie, k plynutiu ktorého dochádza výlučne na základe (následkom) porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka. Podľa právnej úpravy účinnej v SR od 15.01.2009, konkrétne ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka platí, že ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, t.j. zákonnej výšky úrokov z omeškania

stanovenej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že pri vystavení neúplnej zmenky s úrokom 0,25 % denne, ide o obchádzanie uvedeného zákonného ustanovenia so zámerom získať v prípade porušenia zmluvných povinností dlžníka sankčné plnenia v neprimeranej výške.

Súd dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je právnym úkonom obchádzajúcim zákon, ktorý je v zmysle §39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný a preto sankčný úrok vpísaný v zmenke vo výške 0,25 % denne spôsobuje neplatnosť zmenky.

Právne posúdil rozhodnutie súd prvého stupňa ust. § 75, § 77, § 11, § 48 ods. 1, § 33 ods. 1, 2 zák.č. 191/1950 - Zákona zmenkového a šekového, čl. 2 písm.a/ a čl. 3 ods. 1, 2 smernice 93/13/EHS, § 121 O.s.p., § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka § 53 ods. 1, 2, 4 písm.k/ a ods. 5 Občianskeho zákonníka, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 221 O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,60 eur bez DPH za podané odvolanie a 8,04 eur bez DPH režijný paušál.

Odvolanie odôvodnil tým, že:

a/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 205 ods. 2 písm.b/ O.s.p.);

b/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. účastníkovi konania s postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm.a/ O.s.p. spojení s ust. § 221 ods. 1 písm.f/ O.s.p.);

c/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm.f/ O.s.p.).

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na čl. 4 ods. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rade (ES) č. 861/2007 s tým, že súd vyzval žalobcu na doplnenie návrhu o konkrétny právny titul, na základe ktorého bola zmenka vystavená a vyplnená s uvedením prvotného právneho vzťahu medzi pôvodnými účastníkmi konania, pretože táto informácia je potrebná pre určenie či ide o spotrebiteľský vzťah.

Prvostupňový súd uvádza, že žalobca na jeho výzvu neodpovedal, a teda skutočnosti neoznámil a listiny nepredložil, preto návrh zamietol.

S uvedeným postupom súdu nie je možné súhlasiť. Nie je prípustné, aby súd vyzýval žalobcu na doplnenie či opravu návrhu, ktorá nie je pre prejednanú vec relevantná a splnením takejto výzvy podmieňoval ďalší postup v konaní. Ak súd na základe nedoplnenia právne irelevantnej požiadavky (pričom irelevantnosť bola zo strany žalobcu v jeho odpovedi vysvetlená) dôjde k zamietnutiu návrhu, ide o odňatie možnosti konať pred súdom. Uvedený postup súdu je neprijateľný v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Je nevyhnutné uviesť, že žalobca nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky (v tomto konaní odporcom). Žalobca je vlastníkom cenného papiera (má len zmenku), ktorý nadobudol na základe indosamentu. Žiadne iné informácie, či dokumenty žalobca k zmenke nemá a v zmysle platného právneho poriadku ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku, predovšetkým pri uplatnení nároku zo strany indosatára, je neprípustné a nezákonné.

V súlade s konštantnou judikatúrou českých a slovenských súdov (ktorých právna úprava zmenkového práva je vzhľadom na spoločnú históriu totožná a preto sú aplikovateľné na prejednávajúcu vec) je zmenka samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu.

Dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie.

Prvostupňový súd sa uspokojil s konštatovaním, že je oprávnený v každom štádiu konania a v každom druhu konania skúmať z úradnej povinnosti, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský vzťah. Žalobca zásadne nesúhlasí s tým, že súd je v tomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať či ide o spotrebiteľský vzťah. Vzhľadom na to, že súd neuvádza žiadne konkrétne argumenty, rozhodnutie súdu je potrebné považovať za arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo predstavuje zásah do práva na spravodlivý súdny proces a inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.).

Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúci ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezohľadnil (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Žalobca zásadne trvá na tom, aby súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej preskúmavacej právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Právny poriadok neumožňuje súdu preskúmať a na prejednávajúcu vec vzťahovať zmluvné vzťahy, ktoré s danou vecou nesúvisia a podľa právneho poriadku nemôžu súvisieť.

V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že žalobca skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Súd si sám vytvoril pochybnosť (nie reálny poznatok z vykonaného dokazovania, ale čistý, ničím nepodložený dohad) o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky (ktorý ani nie je účastníkom tohto súdneho konania) a žalovaným mohol existovať iný (navyše celkom samostatný) záväzkový vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Súd teda vykonštruoval tvrdenie, ktoré žiadal aby žalobca preukázal.

Súd v sporovom konaní môže svoje rozhodnutie zakladať len na takých tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a tieto tak nie sú výsledkom dokazovania.

Ak existuje dôkazná povinnosť žalobcu vo vzťahu k ním tvrdným skutočnostiam, ad absurdum tvrdíme, že existuje aj dôkazná povinnosť súdu vo vzťahu k súdom tvrdným skutočnostiam. Opäť ad absurdum, ak súd svoje tvrdenie nepreukázal (súd uvádza, že objektívne nebolo možné posúdiť, či ide o spotrebiteľský vzťah), neuniesol dôkazné bremeno a nemôže na tomto základe založiť svoje rozhodnutie. Uvedená konštrukcia je samozrejme absurdná, pretože súd nie je účastníkom konania, nemá povinnosť, ale ani oprávnenie kreovať skutkové tvrdenia a má len limitované oprávnenie vo vzťahu k rozsahu dokazovania. Prvostupňový súd však zjavne a zreteľne porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a presiahol svoju právomoc. V tomto konaní žalobca vystupuje nie proti dvom odporcom (1.

samotný žalovaný, 2. súd), ale proti jedinému odporcovi, pričom súd je nezávislým arbitrom, ktorý rozhodne na základe tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania.

V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods.1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu.

Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej same právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť.

Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to zo dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa ust. § 120 ods. 1 veta práva in fine O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie.

Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu žiadal vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností. Nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému i prakticky nanútil, bez jeho vôle.

Prvostupňový súd požadoval od žalobcu preukázanie skutočností, o ktorých žalobca objektívne nemal žiadnu vedomosť a toľž nemal k dispozícii požadovaný listinný dôkaz. Súdom požadované doplnenie návrhu, a teda tvrdená údajná povinnosť žalobcu mať dokumenty, na základe ktorých mala údajne byť zmenka vystavená, nevyplývajú z právneho poriadku a sú zo strany súdu fabulované. Zmenka je celkom samostatným nárokom, nič ďalšie k nej nie je potrebné. Z uvedeného vyplýva nesprávne právne posúdenie veci.

Prvostupňový súd nesúhlasil s názorom žalobcu o tom, že významnou pre konanie je výlučne zmenka, a to s odôvodnením, že toto tvrdenie žalobcu je v rozpore so spotrebiteľským právom. Prvostupňový súd síce poukazuje na predpisy európskeho i vnútroštátneho spotrebiteľského práva, avšak zo žiadnych ustanovení (citovaných, či necitovaných) súdom tvrdený rozpor nevyplýva. Tvrdenie prvostupňového súdu je tak opäť fabulované, ničím nepodložené a neodôvodnené. Rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím dochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a zakladá odvolací dôvod.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že na zmenke napísaný zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom ako aj s ich užším vymedzením - so zásadami poctivého obchodného styku.

V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil.

V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50bo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu žalovaný (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje.

Poukázal aj na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004) podľa ktorého: „Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku.“

Významným sa javí aj fakt, že súd nepriznal žiadny zmenkový úrok, pričom z odôvodnenia je nepochybné, že v rozpore s dobrými mravmi nie je každý zmenkový úrok, ale len zmenkový úrok, ktorý je neprímerane vysoký. Z toho vyplýva, že rozporom s dobrými mravmi, a teda neplatnosťou by (na základe argumentácie prvostupňového súdu, s ktorou žalobca nesúhlasí) mohla byť postihnutá len časť presahujúca zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. Prvostupňový súd by tak mal zamietnuť len časť zmenkového úroku a priznať zmenkový úrok nepriečiaci sa dobrým mravom.

Prvostupňový súd však zamietol celý zmenkový úrok, a teda nepochybne zamietol aj platnú časť uplatneného nároku na zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči.

Poukázal na rozsudok Najvyššieho soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp.zn. 25Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004).

Súd nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Žiadosť súdu o doplnenie návrhu tak bola celkom neopodstatnená a ak žalobca požadované (pre prejednávajúcu vec irelevantné) dokumenty nedoplnil, nemohlo dôjsť k zamietnutiu návrhu podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. Neurčitosť splatnosti má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Za nesprávny považoval žalobca záver súdu prvého stupňa o neplatnosti zmenky pre neurčitý údaj splatnosti, pretože údaj „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ - prvý údaj charakterizuje zmenku z hľadiska zročnosti ako vistazmenku a druhý údaj určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril aj napriek tomu, že odvolanie mu bolo doručené dňa 1.10.2014.

Po vydaní rozsudku súdu prvého stupňa zobral žalobca podaním zo dňa 21.12.2015 čiastočne žalobu späť a to v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne s tým, že uplatňuje v ďalšom konaní už len zmluvný úrok vo výške 0,06% denne.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 a 3 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 219 ods. 2 O.s.p., pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, na prejednanie ktorého by bolo potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Odvolací súd mal za preukázané, že v prejednávanej veci z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že súd pri rozhodovaní vychádzal nielen z písomných informácií žalobcu pripojených k žalobe, ale aj z exekučného spisu vedeného na tomto súde pod sp.zn. 10Er/1153/2012 a z listín v ňom obsiahnutých.

V tomto konaní si žalobca uplatnil nárok zo zmenky podľa Nariadenia, nie z úverovej zmluvy, ktorú si súd prvého stupňa sám zabezpečil z exekučného spisu. Aj pre toto konanie platí zásada kontradiktórnosti

konania, podľa ktorej súd rozhoduje na základe dôkazov predložených a označených účastníkmi konania a sám nemá pátrať po dôkazoch, ak ich účastníci nepredložia. Iba v prípadoch, ak ide o konanie, ktoré môže súd začať bez návrhu a v ďalších konaniach uvedených v § 120 ods. 2 O.s.p., je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, aj keď ich účastníci nenavrhlí. O také konanie však v prejednávanej veci nejde. Žalobca si ani neuplatnil v tomto konaní predmetnú pohľadávku zo zmluvy o úvere, ale zo zmenky. Len žalobca je oprávnený v návrhu uviesť rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých si uplatňuje svoje právo v súdnom konaní. Žalobca si v tomto konaní uplatnil právo zo zmenky s návrhom na vydanie rozsudku. Súd nemôže vydať rozsudok len na základe zmenky, preto musí vyzvať žalobcu na predloženie doplňujúcich dokumentov podľa čl. 4/4 Nariadenia. O to viac, že predmetná zmenka sa týkala spotrebiteľských úverov, preto takýmto postupom - výzvou pre žalobcu na predloženie doplňujúcich dôkazov, súd chráni spotrebiteľa. Ak žalobca odmieta predložiť doplňujúce dôkazy, súd návrh pre neunesenie dôkazného bremena zamietne. Ak však súd sám vyhľadáva dôkazy z exekučného spisu, nechráni žalovaného - spotrebiteľa, ale nahrádza dôkaznú povinnosť žalobcu v súdnom konaní v neprospech spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na listinných dôkazoch, ktoré si sám zabezpečil z exekučného spisu a s ktorými neoboznámil účastníkov konania, ktorí sa preto k týmto dôkazom nemali možnosť vyjadriť. Napriek tomu na pojednávaní dňa 22.8.2014 vyhlásil napadnutý rozsudok, čím odňal účastníkom možnosť konať pred súdom - vyjadriť sa k dôkazom, ktoré si zabezpečil z iného spisu bez návrhu žalobcu a žalovaného. Tieto listiny súd prvého stupňa nezaslal na vyjadrenie účastníkom konania pred rozhodnutím vo veci, preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa prekvapivé, ako to správne uviedol žalobca v odvolaní.

Odvolací súd mal za to, že účastníci konania neboli vôbec na pojednávanie predvolaní, nemali vedomosť o pojednávaní a nemohli realizovať svoje procesné práva ani sa vyjadriť k dôkazom, ktoré súd mienil vykonať.

Úlohou súdu prvého stupňa bude preto vo veci nariadiť pojednávanie, na ktorom oboznámi účastníkov konania z dôkazmi a to pripojeným exekučným spisom, pokiaľ z tohto mieni súd vychádzať (aj napriek tomu, že ide o nárok zo zmenky) a umožní im realizovať všetky im priznané procesné práva.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm.f/ O.s.p. preto zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalobca po vyhlásení rozsudku súdom prvého stupňa zobral návrh na začatie konania späť vo výške 0,19% denne v časti napadnutého zmenkového úroku.

Podľa ust. § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd nepripustí späťvzatie, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Odvolací súd v súlade s citovaným zákonným ustanovením pripustil čiastočné späťvzatie návrhu žalobcu v súlade s výrokom tohto uznesenia a v časti späťvzatia návrhu zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.